

que de Desiderio, seu Victore, diximus ex Leone et Petro ejus continuatore, nihil fere adjiciendum occurrat, cum animus non sit ea quæ in vulgatis auctoribus de eo habentur huc referre. Ejus memoriam ipsa Septembris 16 die, quæ ei ultima fuit, celebrant facti Benedictini et Ferrarius in Catalogo generali sanctorum. Sacra ejus ossa ex antiquo sepulchro in sacellum beati Bertharii translata sunt anno 1515, cum vero idem sacellum, jam ab annis multis inchoatum, anno tandem 1666 plane consummatum fuisset, beati pontificis reliquiæ solenni pompa ibidem ad altaris dexteram partem locatæ sunt ab illustrissimo præule Angelo de Nuce, tunc temporis

Sacri Montis abbate, postea Rossanensium archiepiscopo. ut ipse narrat in notis ad caput 73, libri III Chronici Cassinensis. Porro locum inter ecclesiasticos scriptores meruit Victor, cujus opuscula recenset Petrus Diaconus, in libro De viris illustribus monasterii Cassinensis, capite 18. De miraculis, inquit, quæ a beato Benedicto et a monachis Cassinensibus gesta sunt, una cum Theophilo diacono libros edidit quatuor. Cantum etiam Beati Mauri composuit, etc. Factus pontifex scripsit ad Philippum regem Francorum, ad Ugonem Cluniacensem abbatem quamplures epistolas. Ex his dialogorum libri tres editi sunt, quarto nondum reperto.

VICTORIS III PAPÆ EPISTOLÆ.

I.

Ad imperatricem (1) pro relevando tributo
S. Sepulchri.

(Anno 1086.)

[MABILL. *Annal. Bened.*, Append. ad t. V, p. 647.]

VICTOR episcopus, servus servorum Dei, gloriosæ et dilectæ filiæ A. imperatrici Augustæ.

Apostolicæ sedis debito compellimur, charissima nobis in Christo filia, majoribus et minoribus non subtrahere solitaria monita. In qua utique causâ tanto magis insistere sublimioribus debemus, quanto eos temporaliter plus prodesse aut nocere posse Christi pauperibus scimus. Unde, cupiens tuam dignitatem in futuro non condemnari pro temporali oppressione peregrinorum et pauperum, sed glorificari pro revelatione eorum, denuntiamus et obsecramus in Domino Jesu ubi ab oratoribus et visitatoribus sancti et gloriosi Sepulchri ejus facias cessare gravissimum et importabile tributum quod eis imponitur a tuis officialibus. Ut enim alia quæ nobis locorum imperii tui patiuntur taceamus, in duobus tantum locis adeo angariantur, ut pro singulis equis tres aurei, et ex binis peditibus totidem tollantur. Insuper equos eorumdem oratorum violentè ablatos quandiu volunt angariant et vexant. Cujus quidem periculi malum nisi quantocius imperiali edicto a regno tuo propellas, in animam tuam, quod absit! redundaturum scias; quia ad majores respicit quidquid a minoribus delinquitur, et facientes et con-

sentientes pari pœna pœtentur. Nos tamen, ut decet, semper in bono memores tui et tuæ venerabilis genealogiæ, optamus te præ multis sic temet atque tuos regere, quatenus sic nomen bonum, quod melius est quam divitiæ multæ, acquiras, et in futuro gaudium Domini tui feliciter introeas. Valere perpetuo tuam excellentiam et optamus et oramus: atque ut Romanæ Ecclesiæ, scilicet primæ et propriæ matris tuæ, sicut te decet, recorderis, esinque semper venereris admonemus. Equidem ipsa jugiter tui in bono recordatur, et avitam prosapiam tuam veneratur.

II.

Victor III episcopus Ravellensis, nuper constituti possessiones, petente Ursone episcopo, confirmat.

(Anno 1087.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, I, 1182.]

VICTOR episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo filio Uaso Ravellensi episcopo in perpetuum.

Quandoquidem, superna disponente clementia, B. Petri apostolorum principi, ejusque successoribus ubique gentium ordinandi, disponendi, regendi et gubernandi Ecclesiis a Deo est concessa potestas, nos quoque, pro modulo nostro omnium Ecclesiarum sollicitudinem habentes, hoc quod nostræ mentis arcano Dei miseratio insiravit, jurâ disponere, regere et gubernare satagimus. Quocirca piis votis justisque postulationibus annuentes, concedimus tibi,

(1) Fallor, si error in hujus epistolæ titulum non irrepsit; nec dubito quin hæc litteræ Alexio tunc temporis Constantinopolitano imperatori, non vero cuius Orientis aut Occidentis imperatrici scriptæ fuerint. Certe nemo nescit Alexium non modo exercitiis ad sacras expeditiones properantibus, verum etiam ipsis peregrinis ex Occidente adventantibus insidias tentandis. Ejus autem avaritiam probat

D hæc ipsa bulla aureis litteris exarata qua fatetur se in angustiis redactum donaria sacra e templis abtulisse. Vetat quidem ibi ne id in posterum fiat; sed si ab ecclesiis spoliandis postea abstinuit, non tamen eum a vexandis peregrinis moderatiorem fuisse probant ea quæ illorum temporum historici passim referunt.

auctoritate præcipimus ut ab eis abstinere curetis, neque illis omnino communicetis, quia Ecclesiæ Romanæ communionē suā se sponte privarunt. Nam, ut beatus scribit Ambrosius: Qui se a Romana Ecclesia segregat, vere est habendus hæreticus.

Constituimus etiam ut, si quis deinceps episcopatum vel abbatiam de manu alicujus laicæ personæ susceperit, nullatenus episcopus vel abbas habeatur, neque ulla ei ut episcopo vel abbati adhibeatur reverentia. Insuper ei beati Petri grenium et introitum ecclesiæ interdiximus, quousque locum, quem sub tanto crimine ambitionis et inobedienciæ (quod est scelus idololatriæ) cepit, resipiscendo non deserit. Similiter etiam de inferioribus ecclesiasticis gradibus dignitatibusque constituimus. Si quis item imperatorum, regum, ducum, principum, comitum, vel cujusvis potestatis sæcularis episcopatum vel quamvis aliam ecclesiasticam dignitatem dare præsumperit, ejusdem sententiæ vinculo se astrictum noverit; cum trecenti et [decem et octo] octo Patres in Nicæno concilio omnes hujusmodi vendentes et

ementes excommunicaverint, censentes ut qu. dat, et qui recipit, anathema sit. Cum hujusmodi igitur episcopis, abbatibus, aut clericis reliquis qui communicat vel orat, aut ipsorum audit missas, una excommunicationis sententiā plectitur; qui nec sacerdotes quidem rite putari possunt.

Pœnitentiā vero et communio a nemine nisi a catholico suscipiatur. Quod si nullus adsit catholicus presbyter, rectius est sine visibili communionē persistere, et invisibiliter Domino communicare, quam, eam ab hæretico sumendo, a Deo separari. Nulla enim (ut ait Apostolus) conventio Christi ad Beliam, neque pars aliqua fidei cum infideli (II Cor. vi). Omnis autem hæreticus infidelis est. Simoniacus vero, quia hæreticus, idcirco infidelis. Nam sacram Christi communionem quamvis visibiliter et corporaliter catholici propter imminentes hæreticos habere non possunt, dum tamen mente Christo conjuncti sunt, ejus communionem invisibiliter sumunt.

VICTORIS III PAPÆ

OLIM DESIDERII ABBATIS CASINENSIS

DIALOGI.

(Apud MABILL. Act. Bened., IV, ex Joanne Baptista Maro, S. Angeli in Foro piſcium canonico, qui hos primus edidit ex Vaticana bibliotheca, et notis illustravit.)

LIBER PRIMUS.

In quo agitur de miraculis a sancto Benedicto, aliisque monachis in monasterio Casinensi, ope divina factis.

Quia, donante Deo, miracula quæ ipse ad laudem sui nominis in hoc Casinensi cœnobio fieri voluit, quæve nostra memoria facta sunt, vel a senioribus nostris relata cognovi, scribere disposui, licet omnia nequeam stylo comprehendere, tum quia plura exciderunt memoria, tum quia, occupatus regimine, vel ea quæ scribo discutere ipse non possum, pauca tamen de pluribus ad ædificationem audientium mandare curabo memoriæ. Nam si omnia quæ vel ipse vidi, vel quæ mihi relata fuere, per ordinem referre velim, dies me, ut æstimo, antequam sermo deflueret. Et hæc non tam fretus ingenio, quam quia res ommissa videbatur, scribere sum aggressus, metuens ne, sicut hactenus, ita etiam amodo scriptorum negligentia derelicta, a memoria elapsa, oblivioni traderentur. Insuper etiam rogatus a fratribus, et præcipue a te, frater Theophile levita charissime, ut cuncta vel audita vel visa, memoratu digna, tuis tuorumque auribus studiosè fideliterque referre deberem, rusticano licet stylo, tam devotè

atque sedulæ studii parere petitioni, omnipotentem Dominum deprecans ut qui servis suis gratiam tribuit ad virtutes et mirabilia faciendā, mihi quoque sermonem non denegat, quatenus ea digne ac fideliter ad multorum profectum valeam enarrare.

Theophilus. Ego quidem non solum ea quæ in hoc Casinensi cœnobio miracula, Domino largiente, patrata sunt, nosse desidero, verum etiam ea quæ in aliis partibus, his vicinis temporibus Christus Dominus per servos suos dignatus est operari, si quæ nosti, mihi hæc audire sitienti te, quæso, narrare ne pigeat. Et hæc idcirco te maxime scribere rogo, quia plerosque magis virtutum exemplis quam exhortationum verbis ad exercitium boni operis, et ad amorem patriæ cœlestis accendendos esse non dubito.

Desiderius. Primum quidem, voluntati tuæ favens ea quæ in hoc nostro cœnobio facta sunt, duobus comprehendam libellis: dein cætera quæ ex aliis